

уређује редакциони одбор
Власник и уредник
МИОДРАГ Ј. ЈОВАНОВИЋ
Издази:
СВАКОГ ПЕТКА
ПРЕПЛАТА: годишње 48.—,
за пола године 24.—, за три ме-
сеча 12.— поједини број 1 дина.
Преплату, писма и рукописе сла-
ти у плаћеном писму Цветини трг
44 (преко пута парка) Пожаревац

Наш Лист

✱
Богатство једног народа
може да се множи у јед-
ној држави само ако у њој
сви грађани имају подјед-
нака права, ако нису еко-
номски потиштени, и ако
имају у себи религију рада.
Национал - социјализам
од свега тога ништа не да-
је, м' да на велика знона
удага кад нешто натура
✱

ЗА ПРИВРЕДНИ И ПРОСВЕТНИ НАПРЕДАК ГРАДА И СЕЛА

Фашизам, радник и земљорадник

У неколико маха у Нашем Листу је наглашено да сељаци и радници имају исте интересе, јер их чека иста судбина — истина једне раније друге доцније. Данашњи дани потврђују нашу тезу. Не мења то што су сељаци уопслени, а што радници иду из места у место, као какве авети, тражећи посла. Резултат је исти: и једни и други гладују, и једни и други живе, једу, спавају, рађају се и умиру као да су ниже врсте животиња.

Десет процената радника и исто толико процената сељака који имају и где славати и „пуну“ софру не могу да сакрију вапитују стварност. Већина становника ма у којој држави „води“ живот, као што га воде мачке по олуцима: одмарају се кад узмогну и једу што уграбе.

Није онда никакво чудо што силом о к о л њ о с т и сељаци и радници почињу да се разумевају. То наравно не иде у интерес владајућим капиталистима који једномерно искоришћавају и рад радника и надчовечански напор сељака који би ипак хтели да сачувају и себе и друге, јер не заборавимо племенити могу бити само они који раде. И они стварају разне национал-социјалне теорије... и, свесни непосредне опасности, грчевито се хватајући за надмоћ и искоришћавајући још неизграђено јединство између сељака и радника — насилно грабе власт и стварају национал-социјалну државу. Стварајући ту нову државу она бубњевима оглашују да је правда сишла на земљу и да ће од сада свако бити награђен онако како заслужује. Пред бубњева, ту су и фанфаре, ту су и економисте, и радио таласи, и фашистичка небројна војска са нарадама и статисти-ка. Све могуће сиде су стављене у покрет да би се доказала истинитост њихових прича. Све.

Међутим ми шта видимо?
1) Напредак једног народа могућ је само у миру; фашистичке вође спремају своје народе за рат. Зар то не доказује без даљих коментара да је њихова теорија само теорија блефа и злочиначких намера?

2) Народ који напредује и који је решио свој економски поредак не потребује велики број бајонета да би се одржао мир у држави; фашистичке вође су окружене бајонетима, граде огромне концентрационе логоре уоквирене жицом бодљикавом и протерују из државе све што је жељено светлости и правде. Ако је наметгање „њихове истине“ доиста праведно и ако та њихова истина заиста изражава односе који постоје у народу зашто нож, бајонет, пушка, топ и логор? Зашто химне ричинусу?

3) Народ, који није потиштен, који је чак обогатеи неким системом рада отвара широм своје границе и не помишља да почиње икакав економски рат; фашистичке вође су створиле од свих народа горе непријатеље него што су и исламска религија и Хуни учинили. Онда када су сви народи одахнули када је створено Друштво Народа — они су макијавелијском вештином учинили више но што би све капиталисте овога света, удружене и свемоћне, учиниле: створили су јаз између делова човечанства који могу бити попуњени само онда када се радници и сељаци оствешћени и ослобођени окова маженог национализма отргну и кажу оно што их стварно тишти.

4) Ми смо следбеници Христа који је казао: „Љуби свога ближњег више но себе само“; фашисте стварају државе које су негација хришћанства. Они желе општи покољ, уништење човечанства, залуђени као што су својим стра-

хом пред осећањем праведности које почиње да се рађа у грудима свих који раде, а као награду за рад имају несигуран положај и празан стомак.

5) Француска револуција која је потопила Европу крвљу казала је: „Сви су једнаки“. Фашисте деле народе и унутра испоља на два дела: на „надчовека“ „вођу“ и на теглећу стоку Анархистички умови које нису разумели Сорела и Ниеча, и које су деформисали — они су применили...

Али све је то узалуд. Фашисте су последња кап горчине које народи морају да испију. То је последњи отров који народ мора да претрпи. Радник и сељак ће једног дана диктовати своје услове, и тај дан није далеко. Нека ма који вођа фашиста присиљен бедом, економском и интелектуалном, која је притисла „његов“ народ учини злочин, нека омогући рат и они који надживе осветиће се. Можда ће будући рат десетковати народе, али бар ће учинити да се изобличе фарисеји.

У сенци банко-кратије

Да ли је то морално? Да ли закон о заштити земљорадника има снагу примењивања или...?

Данас може да се скоро сваки дан наиђе на неког земљорадника чији је положај услед незнања, тешких прилика и банкарских манипулација неиздржив. Пример међу многима; тај и тај замљорадник је узео на зајам из банке новац и као супергаранцију је дао велики део свога имања. То се просто учини: банка посидане сопственик, а земљорадник купац имања, свога сопственог имања. Како су производи земљорадника оспали на половину својих цена, „купац“ не успева никад да исплати имање. Он плаћа интерес, порезу, прирез итд. и после извесног низа година „дугује“ као и раније, тј. исту суму. То наравно може, како иду ствари, да иде у бесконачност; крава музара се музе сама и доноси свом газди у велру подоста млека — иако се сама храни како зна и уме. Једини спас из ове очајне ситуације је ако се банка смилује те прода задужено имање и тиме ослободи замљорадника једне кубуре.

Колико има у таквом експлоатисању безобзирности да напоменемо само један случај. Један замљорадник из једног об-

лижњег села узајмно је пре три год. 40.000 дина. За ове штри године је дао 17.000 д. а оиплаћује је свега 1000!! Ако он после сваке треће године исплати 1000 дина, а да 17.000 за тридесет година издаше преко 150.000 дина, на ипак остаће му још 30.000 дина дуга... Ето то су последице који гоне људе (оне из банке) да трљају задовољно рукама.

Закони ту ништа не помажу, јер поред законског прописаног и озваниченог интереса — има сакривени интерес који се обично испишује на четвртастим парчићима хартије. На њима стоји цифра, истинна подвучена (сигурно да била већа иронија била), и то је све. Али та цифра има силу закона као да је потписана у најмању руку од гувернера народне банке.

Такве земљораднике — који нису доиста криви за свој положај — нико не може спасти. Не може спасти јер је такав наш друштвени „морални“ систем, јер је друштвени систем „без класа“ у коме се допушта законски организована пљачка од стране банака. А када се хајдучија развије — ми слежемо раменима и кажемо: Е, баш не ваља овај наш народ.

Суштина наша је у задругарству а не у организовању сталежа

На прекретници између Запада и Истока ми треба да будемо вера и самопоуздање и за једне и за друге, а не елементар који би делио. Наш положај је завидан и тежак, али зато би требало да се покажемо достојни тог положаја. Ако ми просто на просто копирамо било Исток било Запад — нисмо нити саживали што су нам прилике пружиле на тањир, нити смо пак способни да другима дајемо лекције.

Ако хоћемо да покажемо „Нови пут“ другима, ми морамо најпре да преболимо оно што што нам средина натура. А средина нам натура задругарство. Задругарство смо ми балкани створили, иако нисмо његову теорију пером или војском примењивали. Задругарство смо створили зато што се налазило између Истока и Запада, и зато што смо у својој потсвести схватили да има доброд

и на једној и на другој страни Задругарство тј. колективизам у раду и производњи и праведну расподелу добара ми смо примењивали онда када није било разних „Нових покрета“ и када се народ сналазио сам како је знао и умео. Тада задругарство није било ни „религиозно“, ни „национално“ нити пак „политичко. Оно је било „задругарство, један економски начин народног изражаја. Свесни разноврсности људи ми смо створили задругу, немајући потребу да проповедамо нове религије нити нове путеве. Створили смо и живели смо. Живели смо добро, правилно, балкански, све док нисмо увели „лични капитализам“ 1900 год. Од тада почиње наша трагедија. За то нам нису криве „марксисте“ но људи који су веровали да је лична капитал покретач.

Напредак нашег сточарства лежи у сточарском задругарству

За напредак пољопривреде а у првом реду за напредак нашег сточарства, испробано је више начина, од којих је требало изабрати онај који би поправио наше сточарство и подигао га до завидне висине. Још пре рата увожене су разне расе говеди, свиња и оваца које су употребљаване у сврху оплемењивања наших домаћих раса. Много је раса увезено пробае ради иако се унапред знало да успеха неће бити, али је „неко“ желео да иде некуда те да, уснут набави коју нову расу са којом би могли наше домаће поправити. То је ишло све тако до скора. Садања криза, о којој говори и мало и велико и старо и младо и сви којих се тиче и не тиче, имају пуну уста „кризе“, и јавно на раскрсницама говоре како и на који се начин може решити ово критично стање?! Чак се говори да то није ништа и да може бити горе. Укратко речено, о тој проклетој кризи говоре, како ко зна и стигне.

Криза је погодила у првом реду нашег пољопривредника, и он се налази у чуду, питајућу се: шта ћу и како ћу? Треба помоћи, али како и са које стране, кога ћемо слушати? Сви нам саветују, али сви савети нису умесни. Држава није у могућности да сваком од сељака помогне јер сељака у нашој држави има 85%, што

значи да је најмногбројнији. Решење и лек противу кризе прво држава даје и помаже колико год је могуће, али је то све мало и на тај начин никад неће решити то критично питање — питање кризе, док се сами пољопривредници међуљубобно не сложе и заједнички исто распране. Прављени су разни састанци на којима се о свему говорило али о кризи и њеном решењу мало и све се савршило са понеким поздравним телеграмом.

Нешто се ради, али незапажено, јер су сви погледи упрети баш на ону страну која је далеко и са које неће никад бити помоћи. Тај незапажени рад је задругарство.

Задругарство је млад покрет у свету и једва да има 70 година од постанка једне од кооперативних организација, док код нас задругарство узима маха тек последњих година, али не тако како би требало, већ више са извесном резервом из познатог разлога, јер сваки новији покрет има безброј непријетелја, који се из личних амбиција и интереса боре противу задругарства и задружне организације. Велико је зло, што има и таквих подлаца, који су највећи противници задругарства, а на појединим местима успевају да обмане несвесне задругаре, к себи да привуку и са њима осувују неку

задругу, преко које се даље пласирају. Лично ми је позната једна особа, која заузима видан положај код нас, а који је највећи противник задругарства, и то своје непријатељство испољава у ужем кругу, док је у народу највећи поборник задругарства, јер хоће још који пут да буде биран за народног претставника. Такви су опасни, и од њих се треба клонити.

Али имајући убеђење, да ће ипак поштење победити, чији је носилац и претставник задругарство, биће наша пољопривреда заједно са сточарством подигнута и унапређена. Хвала богу у нашој земљи има око 6000 задруга од којих је један добар део сточарских.

Сточарске се задруге из дана у дан све више оснивају, а уз то и Обласне Зем. Сточарске задруге, преко којих је олакшан рад малих месних задруга.

Данас је једна постојећа задруга у селу право благостање.

Задружним путем се набавља најбољи расплодни како мушки, тако и женски материјал и са истим се поправља домаћи запат, а већ поправљен и као добар опет путем задруге продаје другим задругама које су у почетном стадију развојка.

Данас наш пољопривредник преко сточарских задруга и сточарских савеза може продати: расад за клање, дебеле свиње, волове, живину и све своје продукте, и то по најбољој цени.

Задругарство је рад без посредника. Наши задружни радници и пионери нису засновао своје идеје на милионима, већ на поштом и солидном раду којим ће се природно благо подједнако расподелити.

После десетак година путем нашег задружног сточарења, моћи ћемо да се упоређујемо са западним земљама па можда специјално и са Данском.

Драгољуб Ж. Ивановић
учитељ пољопривреде.

Са збора радника и послодаваца кожарско-прерађивачке струке

У прошлу недељу у 10 часова пре подне одржан је велики збор радника и послодаваца кожарско прерађивачке струке у сали кафана „Браничево“. Овај збор, на коме је узело учешћа преко 200 људи, радника и послодаваца из среза пожаревачког имао је за циљ заштити домаће робе и рада од нелојалне конкуренције, коју већ дуже времена спроводе у нашој држави многобројне филијале чехословачког предузећа „Бата“.

Тачно у 10 часова збор је отворено претседавајући г. Тима Стојанчић, папуција у Пожарев. Поздравивши присутне, г. Стојанчић је у своме говору изнео бедно стање, које је данас наступило код свију кожарских, обуварских радника и послодаваца, услед нелојалне конкуренције „Батиних“ Филијала. На крају је г. Стојанчић прочитао резолуцију, која је била у складности са резолуцијом, која је донета на 13 конгресу занатл. Удружења у Београду, којом је захтевано да се поднесе молба г. Мин. нар. здравље и социјалне политике, у којој ће се нагласити да су „Бата“ обуће потпуно нездраве, те да мин. соц. пол. и нар. здравље у име владе предузме извесне мере ради сузбијања ове стране робе.

У другој тачки резолуције, тражено је да нар. посл. среза пожар. Душан Живојиновић, поднесе интерпелацију Мин. тргов. и индустрије о потреби заштите домаћих радника и послодаваца, а која ће се остварити путем забране продаје и произвођења Батине обуће, како у срезу пожаревачком, тако и у целој држави.

Затим су одржани говори о експлоатисању радника и послодаваца од стране Бате — гг. Миливоје Цветковић, Димитрије Димитријевић, кожар, трговац, Миливоје Ракић и Драгиша Вујић. Нарочито је био интересантан и значајан говор г. Димитрија Димитријевића, који је, износећи велико зло радника и послодаваца које је сада наступило и, тражио да се употребе све мере, те на крају макар и силу, да се дође до права радника и послодаваца кожар, и обућ. — да би се „Бата“ истерао из наше државе.

На крају је одржао говор г. Душ. Живојиновић, нар. по-

сланик, обећавајући да ће учинити све, што је у његовој моћи за раднике — али да је потребно да постоји хармонија и склад међу радницима и послодавцима. Наш народни посланик је нарочито истакао да зборови и резолуције не помажу ништа него треба изабрати један одбор који ће радити легалним путем. „Ви чекајте, а одбор ће да уради све што може“. Тако је казао наш народни посланик.

На крају је изабран један одбор, који ће радити на остваривању молби и жеља које су поднете на збору.

Збор је закључен око 12:30 час.

Одбор: Миле Петровић, о. р., Бранко Ђурђевић, о. р., Тима Стојанчић, пап. Милан Живковић, оп., Милија Милојевић, оп., Димитрије Димитријевић, кож. трг. Драгољуб Марковић, обувар прет. Надз. одб., Арса Стефановић, об. р., Милан Петровић, оп. посл., Миливоје Стефановић, оп. р., Емил Браншпетер оп. р., секретар Мил. Момировић.

Француска не жели рат

Француска Народна скупштина расправљала је ових дана о одобрењу кредита потребних за народну одбрану. Ти кредити одобрени су огромном већином гласова. На тој седници претседник владе г. Думерг одржао је један говор у коме је између осталог рекао:

„Ми хоћемо мир и нико не може посумњати у нас да желимо ма када да предузмемо неки офанзивни рат макар се он називао и „превентивним ратом“. Француска је доста претрпела кроз тела својих синова и на своје земљишту за време два страшна рата. Они који нису поднели те патње као она, можда се не боје рата у толикој мери. Али, ужаси које смо ми спознали, одбијају од сваке наше помисли жељу да дамо прилике и другима да осете те ужасе.“

Француска нема амбиција. Она не тражи ништа. Она не иде ни за каквом добити Али, Француска хоће да буде поштотана и цењена. Њој је спољни рат одвратан а исто толико јој је одвратан и унутрашњи рат.“

Лекарски савети

Да би било боље...

Бунари као извори заразе

Извор заразе је за свакога лекера прво и најважније питање, али у исто време питање које је много пута најтеже решити када се зна колико сам болесник или не зна или не може да каже и како зна извор заразе.

Оно што се често не зна то је да и бунари у много случајева могу бити извори великих зараза. Многобројни примери из великог рата то су толико пута доказали. Наши бунари су као извор заразе идеални из више разлога: 1) зато што су обично направљени непрописно, т. ј. удовољавају и 2) што ни после кад је направљен не одржава се у реду ни чистоћом.

Да један бунар задовољи хигијенске прописе треба да је на чистом и оцедитом месту, удаљен од ђубришта, штале, помијаре, нужника и дрвета бар 20-25 метара, да не буде близи од 5 метара да је озидан најбоље бетоном, а ако је немогуће због новчаних средстава онда од добро печене опеке. Камен којим се бунар зида не сме имати много креча, јер ће у томе случају лако пропуштати околу сливену воду. Надземни део бунара најбоље је начинити од бетона, али ако је и то немогуће онда се може и од дрвета изградити. Само у сваком случају надземни део бунара мора бити тако

издигнут да вода споља не може да доспе у бунар. Надземни део бунара (ограда бунара) треба да има и капак који ће после сваке употребе да штити бунарску воду од прашине и разне друге прљавштине а нарочито у нашем крају где су бунари готово увек поред пута. Покривени бунари имају и ту добру страну што штите од несрећних случајева: пада живине, стоке, деце или пијаних људи.

За кову треба поставити куку или ексер у унутрашњост подземног дела и ову после употребе за њу закачити.

Спољну околину бунара треба држати чисто а воду која се излива спровести што је могуће даље у зато нарочито од бстона направљени резервоар.

Ако један бунар не одговара овим неколиким главним хигијенским условима и ако се у његовој непосредној близини дозвољава да људи и животиње остављају своје луте, измет, или макакве отпатке, на њих ће падати разне мушице остављати своја јаја, која ће захваљујући својој сићушности продирати заједно са водом у бунар, одакле ћемо их са водом унети у себе и тако оболети. Ово важи нарочито за клисе тифуса и срдобоље, мада и друге клисе могу доћи у обзир.

Народна привреда

Грешке код коња, којих се треба чувати код куповања

Месечна слепоћа

Лат. *Iridosyclochorioiditis recidiva* је болест очију која се појављује код свих копитара т. ј. коња, магараца, мази и мула било акутно заразно обољење или услед тровања т. зв. токсично, које се увек повраћа, па је зато и добило име „месечна слепоћа“.

Болест настапа у различитим степенима, било као лако, средње или тешко обољење и увек оставља видљивог трага на оболелом оку, које касније изгуби вид, а долази и до сушења очне јабучке. Сам процес запаљења траје обично 15-20 дана а његове последице се могу запазити тек после неколико недеља. Болест се појављује обично само на једном оку, али има случајева, да истовремено оболе оба ока.

Од ове болести болује просечно 15-20% коња, а утврђено је, да се јавља више у мочварним него у сувим пределима. Обично оболелају коњи у млађим годинама (1-5 год.) али има и случајева, да оболе и старији кони.

Узрок ове болести још није познат, али је ипак утврђено, да различита обољења играју улогу, која су по својој природи више унутрашња него спољашња. У првом реду можемо навести заразе као узрок овог обољења, које су везане обично на један крај. Испитивањем је утврђено, да разни микроорганизми и отровни њихови произвођачи ову болест путем крви и лимфе. Даље је утврђено, да играју важну улогу и разни паразити и њихови отрови, нарочито у мочварним пределима. У обзир долази још и рђава, покварена и плеснива храна или загађена вода.

Болест се појављује обично с пролећа (фебруар, март, април) или с јесени (октобар, но-

вембар) што је свакако утацај влаге у тим месецима. Даљим истраживањем је установљено, да се болест јавља и код оних ждребади, чије су материце боловале за време трудноће.

Ову болест не можемо утврдити слободним оком, јер се процес обољења налази у унутрашњем делу ока, па је зато потребно обратити се стручњаку, а ако је процес већ застарео, онда се опажају знаци и слободним оком.

На болесном оку опажамо, да је очни капак затечен, око сузи и осетљиво је на светлост, па га животиња држи затвореног. Спојница ока је јако црвена, отечена и из ока се цеди слузав или гнојав крмел. Ако опипамо ово око, осетимо да је отечено и топло. Роњача се касније замути и изгледа као превучена сивом превлаком.

Лечење ове болести се састоји у томе, да животињу треба ставити у тамну просторију, на оболело око метати облоге по савету ветеринара. Ово лечење може имати успеха само у том случају, ако се благовремено тражи помоћ.

Код куповине коња на ову чињеницу треба обратити нарочиту пажњу, јер се дешава, да је коњ на изглед здрав, око је споља чисто, док се цео процес обољења налази у унутрашњем оку, и после куповине се примети, да је коњ слеп. Ветеринариус.

НАЈБОЉА КОСА
За кошење траве, детелине и жита јесте позната и призната
ЈАПАНСКА КОСА
Са гаранцијом за сваки комад
Добија се само у гвождарској радњи
ДРАГ. И. ЈАКОВЉЕВИЋА

Купалиште на Морави

Овд. дружина за чување народног здравља подигла је за своје чланове и чланице купалиште на Морави с оне стране моста.

Направљена су два павиљона са седиштима, један за мушке, а један за женске; подигнуте су и кабине за свлачење, десет за мушке и десет за женске, кабине се налазе позади павиљона. Пред павиљонима и пред кабинама удешен је песак за сунчање.

У павиљонима има седишта, где човек може лепо седети и свући се, а позади седишта има и чивилука, да се може лепо одело окачити. Од седишта до воде удешене су даске тако да се од воде до седишта ноге не уклађују.

Кабине су удешене такође са седиштима и са чивилуцима, од кабина до воде удешене су опет даске. Свака кабина има свој кључ за затварање.

Докле се сме ићи у воду обележено је ковчима.

У павиљонима чланови и чланице дружине не плаћају ништа, само ко хоће кабину, онда за кабину плаћа 2 дина.

Дружина има на купалишту свога надзорника, и он води надзор над павиљонима и над кабинама.

Без његове дозволе не може се добити место, ни у павиљонима, ни у кабинама.

Сваки члан дружине који жели да се користи повластицом у војњи за купалиште жељезницом, а такође и за купање у купалишту треба да има чланску карту за ову годину. У купалиште биће пуштен само онај који покаже надзорнику чланску карту (легитимацију) за ову годину.

Чланске карте могу се добити сваког дана у радњи Павловић и Мирковић или код председника дружине проте Милана Бранковића.

Сви возови који полазе из Пожареваца или који иду ка њему стају код Љубицељског моста.

Сваку неисправност или неуредност на купалишту ваља забележити у књигу за жалбе, коју на захтев надзорник мора дати сваком посетиоцу који исту жажели, па ће управа по могућности неисправност и неуредност довести у ред. Управа.

У Немачкој ће сви наставници школски распуст провести у логорима

Почевши од 1935 велики годишњи распуст у немачким школама биће продужен за четири недеље те ће према томе укупно бити 9 недеља. То време наставници ће проводити у логорима, где ће се заједнички усавршавати у својој политичкој и економској наобразби и физичком одгоју.

ОГЛАС

Секцији за грађење пруге Пожаревац — Кучево у Пожаревцу потребан је за испоруку одмах следни материјал и то:

700 кгг. бензина
50 „ зејтина (аутоуља)
10 „ жуте масти.

Прописно таксиране понуде имају се предати у канцеларији Секције, Краљ. Трг 2 Пожаревац.

Из паланачке перспективе

Тип промашеног човека

По души то никад није рђав човек. Пре би се могло казати да је добар, само од његове добротe нико нема користи. Он је највише саможив. Што је промашо у животу није једино његова кривица. Јер, ако буде у могућности да се школује, од њега би требало да испадне водећа личност друштва. Међутим, он то никад не постаје, и његово бутргање постаје смешно у очима паланача. Ако остане нешколован, у Штурој паланачкој средини, од њега постаје збирка свих ситних и пакосних вицева, чија је домовина била и остаје увек паланка. У тој изградњи и стварању вицева он иде толико далеко, да постаје шерет-будала, коме се сви одреда смеју, кога радо завитлавају. Пред страним, непознатим лицима од шерет-будале испадне малограђански филхоф, који забрањује својим бистрим излагањем и доводи до чуђења необавештенога странца.

Говоримо о ономе који је и мао услова да постане прва личност у паланци. Лако се и брзо загрепа за извесну ствар, као што је у стању да се још брже „олади“. При томе је нарочито карактеристично да појаву или личност, о којој се најлепше изражавао, идућег тренутка омаловажава, исцупљујући при томе као најобичнија битанга. За прилику он може да буде, и глумач, и певач, и песник, и уметник сваке врсте, али све је то доказ његове површности и слабога духа. У свему се показује оскућност продубљивања у ствар. Све он што зна, ухваћено је на брзину, кроз прозу, овде или онде. За тренутак то може да импресионира масу, нарочито њифтинске укусе малограђана. Они га сви хвале и дижу у небо. Али убрзо то постаје смешно, да би на крају остало глупо. Они, који су га дизали у небо, сада га најогорченије нападају. Но то је баш и најдлажнија одлика ситничарскога, малограђанскога духа.

Кад говори он млатара рукама, лупа песничом о сто, зацрвени се у лицу, вратне жиле

му отскоке — али све је то тренутна експлозија, од које нема никакве штете. Једна реч, добачена са стране, за тренутак поремети говорника: он се збуњује брзо, попушта полако и на крају је спреман да најватреније брани ствар, коју је до сада душмански нападао. Недоследност је главна одлика свих његових радњи. У озбиљним приликама његова појава и његово иступање изазивају зарзани смех. Јер његово фразерство је проширено типичним паланачким изразима и зачињено највулгарнијим псовкама.

По начелима он је типичан реакционар, назадњак најниже врсте, али и ту тренутно може да начини најекстремнији иступ, и то увек из жеље да се покаже. Његова жеља је да буде први, али то му никако не полази за руком због несталног и колебљивог карактера, због неодређености и због слабости.

Кроз град и село

Чули смо... јели истина!

Да је наш посланик казао на збору који су одржали послодавци и радници кожарско-прерађивачки: да зборови и резолуције немају ни смисла нити утицаја и да присутни треба да изабере једну управу која ће радити у корист свих; да управа треба легалним путем да упути молбу надлежним и да чекају резултат тј. свас тј. омогућавање живота многобројним породицама нашега града.

Ако је то истина ми питамо; 1) да ли управа може да се изабере без збора 2) да ли ће изабрана управа радити енергично, ако они који чекају спас буду као жагајци и 3) да ли поменути радници и послодавци, који немају 250 д. дневно као што их има наш посланик (било да ради или не), да ли они могу да чекају?

Да постоји једно лице које је секретар у једној задрузи и

Такве људе, као што је он, и мали буржујски мазгови не узимају озбиљно, док би их у једној вишој духовној средини сви одреда презирали. Јер то су метеори, који за тренутак блесну, прелете обасјани ширином свода, па ишчезну као да их никад није ни било. Нико се после и не сећа да су они заиста постојали, јер од њих не остаје траг никакав. То су промашени људи, чија је највећа несрећа била њихово рођење. Они нису способни да се одупру недаћама, које данашњи живот тако обилно износи пред све нас, али захваљујући својој незаинтересованости за дубоке животне проблеме они трају, остају, живе. Друштво од њих нема никакве користи, али нема ни велике штете, јер њихово бискичмењаштво не може да буде узор никоме. Остаје као истина, да се такви типови још увек рађају у малограђанским срединама, које им чак дозвољавају да с времена на време дођу до речи. Сва је срећа што се та реч једва чује и што је нико не схвата озбиљно. Назад, такви типови и не заслужују да се озбиљно друштво, ма и за тренутак, заинтересује њиховим деловањем. Т-х

Да је неко странац, дошао у Пожаревац и отсео у Хотел „Берза“, где је одмах прве ноћи, добио неки страх — манију гоњења, гледајући надгробне споменике, који са три стране окружују овај хотел, због чега је страшиви гост, исте ноћи морао отпутовати...

Да је неки странац, дошао у Пожаревац и отсео у Хотел „Берза“, где је одмах прве ноћи, добио неки страх — манију гоњења, гледајући надгробне споменике, који са три стране окружују овај хотел, због чега је страшиви гост, исте ноћи морао отпутовати...

Да је неки странац, дошао у Пожаревац и отсео у Хотел „Берза“, где је одмах прве ноћи, добио неки страх — манију гоњења, гледајући надгробне споменике, који са три стране окружују овај хотел, због чега је страшиви гост, исте ноћи морао отпутовати...

лим, малим и бедним, малим и очајним пред равнодушиношћу ваздуха, пред огромношћу простора, пред в.читом тајанствености неба. Између неба и земље је владала суверено и покатак подружљиво нека чудна, једноставна и груба атмосфера и људи су доиста изгледали јадни, ситни и непотребни.

Он дође до Скопља, продужи до Призрена, па му све постаде отуђено и неосновно; онда се врати и оде за Пећ са чврстом намером да се преда, да убрза крај, да једном све буде решено. Било му је донста необично тешко и није могао више да гледа око себе мирно, да слуша псовке и проклетства која су излазила из намучених људских устију и испуњавала ваздух. Али у Пећи њим овла да поновни страх. Изненада му се учини сасвим немогуће да види непријатеље, да чује њихов глас и њихов језик, да осети стално њихово присуство. И у том поновном страховању, обузет чудноватим и неодређеним жељама, и мислима које су избијале у њему као какве ватре, он се реши на сасвим друго. Узе супрутин правац, упути се преко Црне Горе.

Снаге су га све више излавале, али нека љута, као скамењена воља гура га је напред. Он виде људе који се враћаху са Чакора, коне који липсана-

са једном удицом безбројне гласачке куглице.

Да је једно лице које је данас једно од „водећих“ личности у нашој земљи избачено из једног друштва заједно са његовом женом, јер је злоупотребило циљ тог друштва. Циљ тог друштва је истина био хуман, али је поменуто лице било болесно венерично, и, уместо да помаже друштву, бавило се са женом по бањама, уживало је и башкарило се — као да се намера тог друштва састојала у томе: лечити поменутог господина и његову госпођу.

Ако је то истина, нас зграњава да то поменуто лице и дан дањи налази хумана друштва која га лече од поменутог болести. Зар је то лице толико драгоцено?

Да поред школе „Вук Караџић“ постоји једна парцела која припада општини пож., која је засађена воћкама — и да је толико обрасла травом да се воћке једва распознају.

Ми питамо: ако је ово тачно, да ли општина верује да воћке могу да напредују када су тако рећи прекријене коровом?

Да је неки странац, дошао у Пожаревац и отсео у Хотел „Берза“, где је одмах прве ноћи, добио неки страх — манију гоњења, гледајући надгробне споменике, који са три стране окружују овај хотел, због чега је страшиви гост, исте ноћи морао отпутовати...

Да је неки странац, дошао у Пожаревац и отсео у Хотел „Берза“, где је одмах прве ноћи, добио неки страх — манију гоњења, гледајући надгробне споменике, који са три стране окружују овај хотел, због чега је страшиви гост, исте ноћи морао отпутовати...

Да је неки странац, дошао у Пожаревац и отсео у Хотел „Берза“, где је одмах прве ноћи, добио неки страх — манију гоњења, гледајући надгробне споменике, који са три стране окружују овај хотел, због чега је страшиви гост, исте ноћи морао отпутовати...

Да је неки странац, дошао у Пожаревац и отсео у Хотел „Берза“, где је одмах прве ноћи, добио неки страх — манију гоњења, гледајући надгробне споменике, који са три стране окружују овај хотел, због чега је страшиви гост, исте ноћи морао отпутовати...

ској, житарској и сточарској... Ако је ово истина, онда је политика, коју води општина, против зајезде странаца оправдана и на своје месту, због чега заслужује општу похвалу и признање зато, што не сваки нежељени странац када дође у Пожаревац, добити импресију, као да је залутао у гробље живих па не гледати да што пре стругне, као и онај из Берзе...

Наше позориште

У уторак дата је опроштајна претстава од стране трупе нашег Позоришта. Играо са „Баво“ од Молнара. Опроштајне су вечери увек лепе, величанствене и тужне. Тако је било и са овом вечерњом претставом. Глумци су хтели да нам докажу да треба жалити за њима, а Пожаревацани опет су хтели да испоље да су они и створили ово позориште. Први су играли као што ретко играју глумци; други су посетили позориште као што га ретко посетију.

Тако то увек бива: кад губимо нешто, ми одједном знамо шта губимо; када га пак, имамо, ми не окрећемо главу на њега. Судбина свих живих створова који су исцупили уточили у грабежи за хлебом, који мисле само на трбух (јер су такве економске прилике), и који немају кад да гледају на оно што живог створа чини живим — осим онда када га шибне нешто.

Ми нарочито морамо да истакнемо г. Репака. Он је тако просто и талентовано одиграо „Бавола“ да је освојио целу публику. И ми можемо само да му пожељемо да га тај латенат и та срећа увек служе.

Да ли многобројност публике или ефекат опроштајне вечери, али ми морамо одати хвалу и свим осталим глумцима и глумицама. Сви су играли у складу; све је било на свом месту. Зато и завршавамо овим речима: ми жалимо, а верујемо да и сви Пожаревацани жале! — што свако вече нема опроштајне вечери. Тако би и публика била задовољна, а и глумци неби патили.

Једна бомба... и крај

Почетком 1915 г. Стојан Николајевић свр. матурант беше упућен у Скопље као регрут. Питоме нарави, бојажљиве природе, али и необично духовит, он постаде омиљен свима и када га три месеца после ослободиле због плућне болести, многи га зажалише, јер га сматраху већ као да је „отпевао своју песму“, а чак се нађе и један његов друг који га оплака. Но њему не беше суђено да умре тада. Вративши се својим родитељима, нешто силна мајчина љубав а нешто и ваздух и сунце учинише да се он придигне. Више није избацивало крв и ноћу му није крчкало једнако у грудима: и он сам поче да се нада и радује животу; нагло се поправи и на велику срећу родитеља образе му пробисла лако и здраво руменило. Потом пробоше многи дани у благотворном задовољству. Када пак дође време повлачења он учини што су многи урадили; пође са нешто мало пара и са пуно нада да ће се ускоро вратити. Али већ после неколико дана њега спонаде неки нераз-

говетни страх. Ишао је насумце, вучен поворкама, гуран нечим неразумљивим; гледао је жене и децу и слушао њихов плач. Његова плећа су се мало грбила и он није могао више тако добро да једе, није могао с миром да дише, а поглед му је скакао с једног лица на друго, не смејући дуго да се задржи ни на једном.

То беше један стални и мучни страх, јер је видео посусталост жена и прљаву, изгладнелу децу. Страх, јер су му људи личили на гоњену усплашених звера; страх, јер се од једном осетио сам и немоћан; страх пред људскошћу која је сподобила људе, пред глађу која ће их ускоро сустићи, пред гужвом од стоке, људи, жена и деце.

Ноћу, дуго није могао да заспи. Седио је поред неке ватре и слушао. Звезде су се падале над свим тим створовима, или је падала киша, и то је било исто: слушао је, слушао је са буном и гађењем са страхом и немиром и осећао се ма-

нишао јер су и други то чинили; носно је своју торбину јер је свако носно по нешто, и чекао је да дође неки крај, нешто што ће га умирити и што ће успокојити његову душу.

Он дође до Скопља, продужи до Призрена, па му све постаде отуђено и неосновно; онда се врати и оде за Пећ са чврстом намером да се преда, да убрза крај, да једном све буде решено. Било му је донста необично тешко и није могао више да гледа око себе мирно, да слуша псовке и проклетства која су излазила из намучених људских устију и испуњавала ваздух. Али у Пећи њим овла да поновни страх. Изненада му се учини сасвим немогуће да види непријатеље, да чује њихов глас и њихов језик, да осети стално њихово присуство. И у том поновном страховању, обузет чудноватим и неодређеним жељама, и мислима које су избијале у њему као какве ватре, он се реши на сасвим друго. Узе супрутин правац, упути се преко Црне Горе.

Снаге су га све више излавале, али нека љута, као скамењена воља гура га је напред. Он виде људе који се враћаху са Чакора, коне који липсана-

Свршише се

Славенски звуци

Драга си ми, Босно моја љута;
као мајка, што ми живот даде!
— Ал, моја је душа, забринута:
што свевишњи, не види наше јаде...

Јади у селу, јади у гори;
као да нас, проклетство стиже!
— Уместо песме, ледек се ори:
за несрећом, несрећа се ниже...

Као да нисмо страдали доста,
у минулом веку, туђинске силе!
— Дубок је корен, нечовештво оста:
Зато су умукле, планинске виле...

Гинули су, милиони људи,
да нам сунце, слободе сине!
— Трудне наше, пушкаране груди
жуде, да нас невоља мине...

Гаврило Принцип, зато је диго,
мушку десницу, на „Цара Силника“!
— Под Требевићем, је стиго,
да постане, човечанства дика...

Петар Кочић, син Гордог Змијања,
рушио је царство — „укопатора“!
— Зато му се, Крајина клања;
и сурови Балкан, до Црног мора...

Освежи Босно, кости Петрове,
нека их Гордо Змијање — чува!
— Да се око њих, купе снаге нове:
док хладни ветар, с планина дува...

Коров туђина, почупати ваља;
с плодних њива, гордог Балкана!
— Славенска раса, знаде да управља;
и на сантама, мрзлог Океана !!

— Нећемо „госте“, што оружје граде;
и хвале свамоћ, тешких бомбардера!
— Они не виде, човечанства јаде;
јер је у насиљу, њихова вега...

Ово су тихи, Славенски звуци;
јер душа наша, не познаје класе!
— Бога свечовека, чују се јауци:
„Слобода ће доћи, свесловенске расе“...

1934

У Пожаревцу

Паи — Кан

КУПУЈЕМ

по најповољнијој цени

Флаше од 1 литра празне и чисте

Костадин А. Јеремић
„Смедеревац“ - Пожаревац

ДОБИЛИ СМО ВЕЛИКИ ИЗБОР

ХУБЕРТУСА

За даме и господу непро-
мочиви и ненадмашиви

од 290-320

ТИВАР ОДЕЛА - ПОЖАРЕВАЦ

Вести

Четрнаест месеци је про-
текло од како је Телман затво-
рен, а још ни дан данас ниједан
немачки адвокат није смео да
се пријави ради његове одбране.
Адвокати странци нису до-
били дозволе.

У току 1934 г. ваздушна
мрежа у Русији биће повећана

за 12.000 км. Транспорти вазду-
шним путем биће два пута ве-
ћи но у 1933 г. Осим тога би-
ће много појачана и пољоприв-
редна авијатика.

Немачка купује сада у Фран-
цуској огромне количине старо-
г бакра, за највећу корист
патрона француских патриота.

Скупштина Црвеног Крста.

У недељу 24 Јуна т. г. орд.
одбор Црвеног Крста одржаће
своју скупштину у сали орд.
Окружног суда у 10^{1/2} сати
пре подне.

Моле се чланови Црвеног
Крста да изволе неизоставно
доћи на ову скупштину.

Лицитација

28 јуна одржаће се лицита-
ција у техничком одељку; про-
даваће се два аутомобила, од
којих је један теретни.

Бесни пси и даље круже по
Пожаревцу и шаре беспило.
Зато се упозоравају грађани
да и даље треба стално држати
псе везане у дворишту.

Покретности које су пре ра-
та у Француској цењене на 40
милијарди зл. фр., после рата
не прелазе вредност од 15 ми-
лијарди; губитак је према то-
ме, 25 милијарди.

Житна зрна чувају своју
моћ клијања свега 16 или 19
година највише. Један изузетак
за сада су учинила „зрна“
непобор писијега која су про-
нађена у Манџурији и за која
научници тврде да су стара
400 год.

Сексуални витамин (вита-
мин Е) према професору нор-
вешком Пудсон налази се у
великом броју у лишћу и зр-
нима велике цереле. Млади
мишеви храњени производима
који немају витамина Е поста-
ју стерилни.

Мед

купује сваку количину

Колонијална трговина
Станојла Новаковића
Табачка чаршија — Пожаревац

Ново! Трговина Ново!

Петра Давидовића

једини је мајдан јевтино-
ће у Пожаревцу.

Живи доказ

Хела-платно

за женске и дечије хаљи-
не као и за мушки веш
и спаваћнице

1 метар 7- динара.

Американ од 80 см.

1 метар 4 динара

Споштовањем Петар Давидовић

На продају вентилатор за хла-
ђење потпуно испрван

А. Е. Г.

цена повољна
ОБРАТИТИ СЕ РЕДАКЦИЈИ
„НАШЕГ ЛИСТА“Чиста природна вина и раније
најбољег квалитета продаје
по најнижим ценама разнаКостадина А. Јеремића
„Смедеревац“ — Пожаревац

МЕД

сваку количину купује Коло-
нијално-бакалска радња
Стева М. Вучковић - Пожаревац

Кафански једик

продаје се по повољној
цени. Обратити се

Штампарии „Јадран“

Купујте код на- ших оглашивача

ТОАЛЕТНОГ САПУНА STELLA

Неупоредивог квалитета најоријентијет
мириса: јоргована, каранфила, кољон-
ске воде и чувене Бугарске руже мо-
жете набавити у новој продавници

Божидара Д. Милошевића, угао рибарске пијаце.

Пожаревачка земљорадничка кредитна задруга

ПРОДАЈЕ ШЕЋЕР

са фабричног стоваришта у Пожаревцу (хотел
„Српска Круна“) Увек јефтинији од свих оста-
лих јер је сопствени производ самих задругара

УСТАЈАЛОГ БРАШНА

Гарантовано за развијање добија се у
Ново отвореној продавници

Божидара Д. Милошевића
угао рибарске пијаце

Електрика је нај- већи напредак човечанства

Вршма све електричне инсталације, осветлења, мотора,
зона по најновијем попису Министарства

Електро - техничко предузеће „ТРУДИЋ“

Првокласна израда

СВИХ ШТАМПАРСКИХ ПОСЛОВА

по најнижим ценама.

ШТАМПАРИЈА ЈАДРАН ПОЖАРЕВАЦ

Вода је спас човечанства

инсталирамо специ-
јалне аутомат. пум-
пе за кућне водово-
де, тражите обаве-
штења код

Електро - техничког предузећа
„ТРУДИЋ“

ПИВНИЦА „Златан крст“

Светомира Милосава Живоновића
ИнвалидаТочи вајфертово првокласно
црно пивоПродаје вино смедерску и жуњско,
ракије, разних анкера,

За кућу нарочито полуст,

Има у свако доба немачки, француски
и других чувених меслауса.

Шпедитерска кола увек на расположењу

Продаја дувана.

Најоријатније су и најјефтиније
набавке свеже колонијалне робе

у ново отвореној продавници

БОЖИДАРА Д. МИЛОШЕВИЋА
рибарска пијаца

1. »Вођа за Врњачку Бању«

2. »Врњачка Бања и њени пријатељи«

Могу се добити по цени од 10. динара у
књижари Ђорђевића